

Dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych w ramach prowadzonych zajęć edukacyjnych

Biologia (klasy 5 – 8)

1) trudności w nauce

- dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie,
- wydłużanie czasu na odpowiedź, na napisanie kartkówki, sprawdzianu, karty pracy,
- podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień,
- zezwalanie na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach;
- przeprowadzanie sprawdzianów pisemnych indywidualnie w wolniejszym tempie lub
- zastosowanie form testów z lukami,
- stosowanie systemu nagród, pochwał,
- ukierunkowanie aktywności ucznia poprzez stworzenie mu warunków do rozwijania zainteresowań, wzmacniania samooceny,
- eliminowanie bodźców rozpraszających (wzrokowych, słuchowych),
- wykorzystywanie zainteresowań ucznia.

2) zespół Aspergera

- stosowanie prostych poleceń ustnych do ćwiczeń, zadań, upewnienie się, czy zostały dobrze zrozumiane, w razie potrzeby dodatkowe wyjaśnienie,
- uwzględnienie trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, sprawdzanie rozumienia treści zadań i poleceń, w razie potrzeby udzielenie odpowiedniej pomocy,
- zwiększenie czasu na napisanie kartkówki, sprawdzianu, notatki oraz na wypowiedź ustną (pomoc w doborze słownictwa, naprowadzanie poprzez pytania pomocnicze),
- przeprowadzanie i dokumentowanie obserwacji i prostych doświadczeń biologicznych, obserwacji mikroskopowych,
- dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie,
- odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego,
- formułowanie pytań w formie zadań o prostej konstrukcji powołujących się na ilustrujące przykłady,

- podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień,
- zezwalanie na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach;
przeprowadzanie sprawdzianów pisemnych indywidualnie w wolniejszym tempie lub zastosowanie form testów z lukami,
- eksponowanie w treściach dydaktycznych, tych elementów które kształtują pozytywne cechy osobowości (wrażliwość, współczucie, prawdomówność, uczciwość, pracowitość, sumienność, kulturę osobistą),
- ukierunkowanie aktywności ucznia poprzez stworzenie mu warunków do rozwijania zainteresowań, wzmacniania samooceny, odpowiedzialności za własne zachowania,
- stosowanie systemu nagród, pochwał,
- prowadzenie zajęć promujących zdrowy styl życia, umożliwiających zapoznanie się z efektywnymi sposobami radzenia sobie ze stresem i w sytuacjach trudnych,
- dostosowanie do indywidualnych potrzeb ucznia miejsca nauki i procesu nauczania,
- eliminowanie bodźców rozpraszających (wzrokowych, słuchowych),
- przedstawianie nowych pojęć lub materiału abstrakcyjnego w sposób możliwie najbardziej konkretny,
- powtarzanie poleceń, sprawdzanie stopnia zrozumienia polecenia, czekanie aż uczeń rozpocznie pracę,
- używanie krótkich zdań i podawanie jasnych instrukcji,
- zachęcanie ucznia, by w razie potrzeby prosił o powtórzenie polecenia,
- uwzględnianie deficytów w zakresie rozumienia niedosłownych wypowiedzi, ironii, metafor, słów i wyrażeń wieloznacznych, a także pojęć abstrakcyjnych, wyjaśnianie ich za pomocą obrazów albo przeciwieństw np. przyjaźń – wrogość,
- używanie prostego i jednoznacznego języka,
- w związku z trudnościami w prawidłowym odczytaniu przez ucznia sygnałów pozawerbalnych, każdy wyraz twarzy i gest powinien być poparty informacją słowną,
- wykorzystywanie zainteresowań ucznia,

- wspomaganie rozwoju umiejętności komunikacyjnych (słownictwo, rozumienie),
- wdrażanie i oczekiwanie od ucznia przestrzegania zasad panujących w szkole.

3) uczeń zagrożony niedostosowaniem społecznym

- wyznaczanie większej ilości czasu na zadania wymagające czytania, pisania,
- dzielenie materiału do nauki na mniejsze części,
- zachęcanie do staranności wykonywanych prac i rysunków,
- pozytywne motywowanie do pracy nad przezwyciężaniem istniejących trudności,
- stopniowanie sytuacji zadaniowych, tak by uczeń mógł odnieść sukces,
- wspieranie i naprowadzanie podczas pracy na lekcji,
- częste odwoływanie się do sytuacji z życia codziennego i do konkretów,
- częste powtarzanie nowych treści,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- wydawanie krótkich poleceń,
- zadawanie pytań pomocniczych,
- indywidualizowanie pracy lekcyjnej,
- w czasie lekcji upewnianie się czy uczeń właściwie zrozumiał treść zadań i poleceń,
- ukierunkowywanie na właściwą odpowiedź poprzez zadawanie pytań pomocniczych, naprowadzanie na prawidłowe rozwiązanie,
- bazowanie na przykładach z życia codziennego,
- ocenianie za wkład pracy w wykonanie zadania, chęci,
- częste chwalenie ucznia indywidualnie i na forum klasy.

4) niepełnosprawność ruchowa

- jak najczęściej sprawdzać wiedzę stosując test wyboru (pytania zamknięte),
- wydłużenie czasu wypowiedzi ustnej i pisemnej,
- podczas pisania zmniejszenie ilości tekstu,
- w związku zaburzeniami orientacji i wyobraźni przestrzennej zmniejszyć wymagania odnośnie np. rysunków biologicznych,
- przewaga formy ustnej nad pisemną,
- tworzenie spokojnej atmosfery w trakcie wypowiedzi ustnych.

5) dysleksja

- nie dawać uczniowi tekstu do głośnego czytania przy całej klasie,
- kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń,
- ograniczać teksty do czytania i pisania na lekcji do niezbędnych notatek, których nie ma w podręczniku,
- pisemne sprawdziany powinny ograniczać się do sprawdzanych wiadomości, wskazane

jest, zatem stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami, ograniczyć należy zadania wymagające długich odpowiedzi – pozwoli to uczniowi skoncentrować się na kontrolowanej tematyce, a nie na poprawności pisania,

- wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych, sprawdzanie wiadomości powinno odbywać się często i dotyczyć krótszych partii materiału, pytania kierowane do ucznia powinny być precyzyjne,

- dobrze jest posadzić dziecko blisko nauczyciela, dzięki temu zwiększy się jego koncentracja uwagi, ograniczeniu ulegnie ilość bodźców rozpraszających, wzrośnie bezpośrednia kontrola nauczyciela, bliskość tablicy pozwoli zmniejszyć ilość błędów przy przepisywaniu,

- w przypadku ucznia z dysgrafią wskazane jest akceptowanie pisma drukowanego, jeśli pismo ucznia jest trudne do odczytania, można zamienić pracę pisemną na wypowiedź ustną.

6) uczeń słabosłyszący

- zapewnienie dobrego oświetlenia klasy oraz miejsca dla ucznia w pierwszej ławce, uczeń będąc blisko nauczyciela, którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust. Należy też umożliwić uczniowi odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi,

- nauczyciel mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu dziecka zwrócony twarzą w jego stronę,

- zadbać o spokój i ciszę w klasie, eliminować zbędny hałas m.in. zamykać okna przy ruchliwej ulicy,

- upewnić się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez uczniów słabosłyszących. W przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie, używając prostego, znanego dziecku słownictwa,

- uczeń słabosłyszący powinien siedzieć w ławce ze zdolnym uczniem, zrównoważonym emocjonalnie, który chętnie dodatkowo będzie pomagał mu np. szybciej otworzy książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę z zeszytu itp.

- jak najczęściej używać pomocy wizualnych i tablicy (m.in. zapisanie nowego tematu, nowych definicji),

- aktywizowanie ucznia do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów,

- często zwracać się do ucznia słabosłyszącego, zadawać pytania – nie dlatego, aby oceniać jego wypowiedzi, ale by zmobilizować go do efektywniejszej pracy,

- sporządzenie notatki na podstawie tekstu w podręczniku.

7) uczeń z ADHD

- posadzenie ucznia blisko biurka nauczyciela z dala od miejsc, które łatwo mogą go rozproszyć (okna, drzwi),

- posadzenie ucznia razem z osobą spokojną, osiągającą dobre wyniki,

- używanie krótkich komunikatów,

- powtarzanie polecenia (krótko i czytelnie),

- sprawdzanie czy uczeń wykonał jedno polecenie, a dopiero potem wydanie następnego,

- częste nawiązywanie kontaktu wzrokowego,
- dzielenie materiału na mniejsze partie,
- posadzenie ucznia razem z osobą spokojną, osiągnącą dobre wyniki,
- używanie krótkich komunikatów,
- powtarzanie polecenia (krótko i czytelnie),
- sprawdzanie czy uczeń wykonał jedno polecenie, a dopiero potem wydanie następnego,
- częste nawiązywanie kontaktu wzrokowego,
- rozbijanie dużych zadań (poleceń) na mniejsze,
- dopilnowanie aby uczeń kończąc zajęcia miał sporządzoną notatkę z lekcji lub zapisaną informację o przewidywanym sprawdzianie, powtórzeniu wiadomości, itp.